

4. Ferreira, S. (2003). Public-private partnership in Angola: The case of development workshop and the water company (Master degree dissertation). University of Wales Swansea, Swansea, Pais de Gales, UK

УДК 339.9

Софіщенко І.Я., к.е.н., доцент
Київський національний університет ім. Тараса Шевченка

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПІВ НОВОГО ПІДХОДУ У ІНВЕСТИЦІЙНІЙ ПОЛІТИЦІ УКРАЇНИ

У відповідь на виклики, які сформувалися у перші десятиліття ХХІ ст., інститути, що уповноважені представляти спільні інтереси міжнародної спільноти, запропонували загальні правила для формування інвестиційних політик національними урядами. ЮНКТАД розроблено рамкові основи інвестиційної політики нового покоління (ІНП) на основі моделі сталого розвитку. Основний принцип підходу ЮНКТАД - взаємозв'язок між іноземними інвестиціями і стійким розвитком за умов дотримання балансу між прагненням забезпечити економічне зростання за рахунок заохочення інвестицій та зменшення шкоди для інтересів суспільств-реципієнтів і навколишнього середовища. Пропонується імплементувати в національні інвестиційні політики (НІП) нові принципи – використання міжнародних інвестицій для забезпечення сталого та інклюзивного зростання. Нові підходи реалізуються у взаємодії урядів та транснаціонального бізнесу, який активно інвестує у розбудову глобальних ланцюгів доданої вартості. Зацікавленість уряду у привабленні ІІІ з метою вирішення завдань промислової політики та досягнення сталих темпів економічного зростання у запропонованих рамках повинна реалізуватися шляхом заохочення відповідальної поведінки іноземних інвесторів через встановлення соціальних та екологічних стандартів [1].

На теперішній час в Україні при розробці НІП низкою урядів принципи ІНП застосовуються не системно, а фрагментарно. Певним чином, зорієнтованими на цілі нового підходу можна вважати визначення критеріїв надання державної підтримки інвестиційним проектам, в які були включені критерії сприяння інвестором зайнятості, підвищення заробітної плати найманих робітників [2]. Лібералізація низки обмежень на залучення іноземних фахівців високої кваліфікації знизило для інвесторів бар'єри доступу до людського капіталу, одного з визначальних за сучасних умов ресурсів [3]. Відповідно до цілей спрощення процедур кардинально змінено підходи до реєстрації іноземних інвестицій – здійснено перехід від дозволяючого до режиму повідомлення. Для збалансування інтересів

держави та інвесторів розпочато лібералізацію адміністративних бар'єрів створення механізму підготовки та реалізації інвестиційних проектів за принципом "єдиного вікна". Для реалізації цього принципу у 2018 р. реорганізовано "Офіс із залучення та підтримки інвестицій" у ДУ, яка забезпечує низку адміністративних послуг для кращої взаємодії інвесторів з державними органами різних рівнів, суб'єктами господарювання упродовж підготовки та реалізації інвестиційних проектів. Реорганізація дозволяє забезпечити передбачувані, ефективні та прозорі процедури інвестування.

НПП забезпечує відкритість для інвестицій через удосконалення доступу для іноземних інвесторів, зокрема забезпечуються відкриті, стабільні і передбачувані умови для здійснення ПП в організаційних формах державно-приватного партнерства (ДПП). Так, методика проведення аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства, запроваджена МЕРТ, містить вимоги відповідності проекту соціально-економічній та екологічній ефективності, також оцінюються соціальні та екологічні ризики, які можуть бути наслідком реалізації проекту. Принцип захисту реалізується через визначення гарантій для інвесторів, економічних та організаційних засад реалізації державно-приватного партнерства в Україні [4]. Удосконалення механізму державно-приватного партнерства на основі принципів сталого розвитку законодавчо закріплено восени 2019 р. [5]. Передбачено посилення відповідальності концесіонера за виконання інвестиційних зобов'язань, результатів діяльності субпідрядників, встановлюються гарантії прав учасників цієї форми ДПП, особливості концесії на ринках природної монополії, а також щодо будівництва інфраструктури. Зазначені зміни можуть сприяти інклюзії місцевого бізнесу у масштабні проекти з участю ПП за умови, що відповідна політика сприяння з боку держави для МСП. Зокрема, йдеться про залучення вітчизняних фірм до постачання концесіонеру необхідних для виконання концесійного договору товарів та послуг, підряди у будівництві об'єктів суміжної інфраструктури, які необхідні для виконання концесійного договору тощо.

Серед суттєвих проблем сучасної НПП України – відсутність послідовності у запровадженні ПНПП та узгодженість щодо загальної стратегії. Такий стан речей відображають, зокрема, рейтингові показники, як оціночні показники ефективності політики. Так, протягом 2007-2019 рр. Індекс інвестиційної привабливості, який двічі на рік вимірює ЄБА, збільшився некритично - з 2,68 до 2,95 (5 максимум) і в окремі роки збільшувався до 3,1, показник інвестиційної свободи, як складова Індексу економічної свободи (100 максимум) зріс з 30 тільки до 35 протягом зазначеного десятиліття [6].

Література

1. World Investment Report 2012: Towards a New Generation of Investment Policies. UNCTAD. URL: https://unctad.org/en/PublicationsLibrary/wir2012_embargoed_en.pdf
2. Закон України "Про підготовку та реалізацію інвестиційних проектів за принципом "єдиного вікна" №7032 від 21.10.2010 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2623-17>
3. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо усунення бар'єрів для залучення іноземних інвестицій» від 23.05.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2058-19>
4. Закон України «Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць» № 5205-17 від 06.09.2012. Урядовий кур'єр. 2012. № 183; Закон України "Про державно-приватне партнерство" від 01 липня 2010 р. № 2404-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17>;
5. Закон України "Про концесію" від 03 жовтня 2019 р. № 155-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/155-20>;
6. Індекс інвестиційної привабливості України зріс до 2,95 бала .URL: <https://finpost.com.ua/news/15598>; 2020 Index of Economic Freedom. URL: <https://www.heritage.org/index/ranking>